

да разкрие ярката индивидуалност на всяка една от творбите и да покаже, че писателят винаги търси оригинална форма за израз на идеята на произведението. Литературната значимост на пътеписите на Бозвели беше изнесена на преден план и в доклада на Св. Горова „Краят на една традиция (описанията в светите места и географските описания на Бозвели)“. Докладът на н. с. к. ф. н. Рая Кунчева „Стихът на Бозвели“ също разкри литературно-историческата стойност на поезията на забележителния творец от 10-те години на XIX в.

Н. с. Тр. Кръстанов приведе аргументи за съавторството на Н. Бозвели и Ем. Васкидов при подготвяне на учебната енциклопедия „Славеноболгарское детоводство“ и постави въпроса за нейното фототипно издаване. Действително с поредицата учебници двамата просвещенски дейци не само отговарят на конкретна необходимост в живота на българското общество, но тя има програмен характер за развитието на учебната ни книжнина през Възраждането.

В работата на конференцията бе отделено внимание и на друг значим дял от творчеството на Бозвели — неговите писма. В доклада на Румяна Дамянова бяха разгледани ярката лична кореспонденция и ръководството за писане на писма („Писмовник“, VI ч. на „Детоводството“). С тях Бозвели се включва в процеса на изграждане на епистоларната култура през XIX в. Добре намерен завършек на конференцията бе научното съобщение на Нели Запрянова от Народната библиотека „Кирил и Методий“. Чрез него тя въведе в научно обращение едно от последните писма на Бозвели, адресирано до Н. Геров. В това писмо „великият страдалец“ дни преди смъртта си споделя своята радост от подема на учебното дело в страната.

В дискусиата бяха обобщени главните линии в съвременните проучвания върху Бозвели, бяха подчертани приносите на изнесените доклади — богата фактологическа основа, нови или малко известни факти, непубликувани архивни материали; изследванията разшириха представите за литературното творчество, за богатството на литературното дело на Бозвели, връзката му с неговите съвременници, предходници и следовници. На конференцията отгледливо се откри мястото и ролята на Неофит Бозвели в развитието на българската литература и култура, в развитието на обществените и литературните идеи на Възраждането.

Катя Станева

ТРЕТА НАЦИОНАЛНА КОМПЛЕКСНА МЛАДЕЖКА НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ ПО ПРОБЛЕМИТЕ НА ЛИТЕРАТУРОЗНАНИЕТО

На 21 и 22 ноември 1985 г. в Института за литература при БАН се проведе Третата национална комплексна младежка научна конференция по проблемите на литературозна-

нието. В нея взеха участие млади научни работници от Института за литература, Националният музей на българската литература, СУ „Кл. Охридски“, ВТУ „Кирил и Методий“, ПУ „П. Хилендарски“ и Полувисшия педагогически институт „Д-р П. Берон“ в Шумен. Бяха изнесени 29 доклада из областта на старата, възрожденската, новата и съвременната българска литература, сравнителното литературознание, чуждите литератури и теорията, на литературата, които очертаха главните насоки в творческите търсения на младите български литературоведи. Конференцията беше открита от доц. к. ф. н. Симеон Хаджикосев — заместник-директор на Института за литература при БАН. В своето приветствено слово той изтъкна, че младостта означава преди всичко възможност за творческа реализация на изследователите във всички области на науката и пожела плодотворна работа на конференцията като значителен научен форум за тяхната изява.

Значителна част от докладите бяха посветени на старата и възрожденската българска литература. Димитринка Димитрова от Института за литература („Космогоничната тематика в старобългарската ератопокритическа литература. Основни аспекти“) анализира редица творби от средновековната ни книжнина, пресъздаващи картината на света във философски план в тясна връзка с апокрифите и фолклора. Н. с. к. ф. н. Елена Томова от Института за литература („Житията на свети Иван Рилски и руският старопечатен Пролог“) разгледа слабо разработения в българското литературознание въпрос за отношението между тези жития и руския старопечатен Пролог от XVII в. Ас. Мария Шнигер (ПУ „П. Хилендарски“) в доклада си „За някои форми на взаимодействие между официална и народна литература и култура през Късното средновековие“ проследи активните процеси на средновековна комуникативност по линията „официалност — народност“ на литературата. Мая Янкова от Националния музей на българската литература („Интересът към старите писмени паметници“ през Възраждането“) изтъкна приноса на възрожденските книжовници за издирване и публикуване на старобългарски ръкописи. Ас. Красимир Кунчев (Полувисш педагогически институт „Д-р П. Берон“ — Шумен) в доклада си „Аспекти на повествователната характеристика в белетристиката на Каравелов“ въведе термина „зрителна позиция“, тъждествен на „гледна точка“. Камен Михайлов от Института за литература („Устната традиция във възрожденския литературен процес“) анализира устно разпространяваните през Българското възрождане редица неформални произведения. В доклада на Пенчо Райнов (ЕСПУ „Д. Матевски“ — Пловдив) „Някои наблюдения върху фолклора в сп. „Български книжици““ беше направен критически преглед на публикуваните в списанието фолклорни произведения и статии по

фолклорни въпроси. Ас. Илиана Петрова (ВТУ „Кирил и Методий“) — „Побългарените повести на Карамзин“ — сравни трите възрожденски повести „Сирота Цветана“, „Невянка, болярска дъщеря“ и „Злочеста Кръстинка“.

В центъра на конференцията бяха докладите по нова и съвременна българска литература. Ас. Живко Ж. Иванов от ПУ „П. Хилендарски“ („Времето и пространството в патриархалния свят. Върху материал от българската литература през 80-те и 90-те години на XIX в.“) анализира отражението на двата типа българско село — патриархалното и новото — в нашата литература. К. ф. н. Светла Гуляшка-Балканска от Института за литература („За псевдонима на Стоян Михайловски „De Profundis“) разглежда поемата на писателя „Suspicia de Profundis“ във връзка с посочения псевдоним. Аспирантката от СУ „Кл. Охридски“ Милена Кирова („Творческата връзка между Д. Дебелянов и А. Самен в светлината на едно конкретно литературно сравнение“) сравни „Легенда за разблудната царкиня“ от Дебелянов и стихотворението „Вечер“ от Самен. К. ф. н. Александър Йорданов от Института за литература („Тайният глас“ в поезията на Николай Лилев“) разглежда социалния адресат на Лиливата лирика. К. ф. н. Едвин Сугарев от Института за литература („Към психологията на модернистичното изкуство“) очерта особеностите на модернистичното съзнание и естетика. Алберт Бенбасат от Националният музей на българската литература („Творчески взаимовръзки между Н. Вапцаров и А. Попов“) разглежда паралелите в поезията между двамата творци. Ралица Маркова (Институт за литература) в доклада си „Испанската гражданска война от 1936—1939 г. в творчеството на Д. Димов“ анализира непрочети аспекти от „испанската тематика“ на писателя. Аспирантът от СУ „Кл. Охридски“ Запрян Козлуджов („Разказвачът в прозата на Н. Хайтов. Особенности на неговото присъствие“) разкри същността на сказовия повествователен тип у нашия писател.

Няколко интересни доклада бяха изнесени и в областта на сравнителното литературознание и чуждите литератури. Ас. Людмила Костова от ВТУ „Кирил и Методий“ („Някои аспекти на европейския байронизъм и повестта „Нешастна фамилия“) разкри влиянието на т. нар. „литература от байроновски тип“ върху повестта на В. Друмев. К. ф. н. Димитрина Михайлова от София („Един ранен поглед на Яворов към Пушкиновата лирика“) засегна въпроса за въздействието на Пушкиновата поезия върху лириката на ранния Яворов. Емилия Алексиева от София („Човекът и природата в прозата на Ал. Куприн и Г. Райчев“) характеризира отношението човек — природа у двамата писатели, пряко свърза-

но с техния критически реализъм. В доклада си „Музиката като средство за естетическо въздействие според възгледите на немските писатели-романтици“ ст. ас. Багрялия Борисова (ВТУ „Кирил и Методий“) разкри връзката между романтичното творчество и света на музиката. Ст. ас. Величко Тодоров от СУ „Кл. Охридски“ („Творческият тип в Чешкото възраждане изясни понятието „писателски тип“ в контекста на чешката възрожденска култура през XIX в. Ас. Жоржета Чалъкова от ПУ „П. Хилендарски“ („От цивилизъм към поетизъм в чешката литература“) анализира същността на двете авангардистки литературни течения. В доклада на гл. ас. Йонка Кръстева (ВТУ „Кирил и Методий“) „Американският роман на протеста и Втората световна война“ бяха разкрити основните черти на антивоенния роман в САЩ през 50-те—70-те години. Двама от участниците — гл. ас. к. ф. н. Николина Бурнева от ВТУ „Кирил и Методий“ („Особености на персоналната реч в „Няма място никъде“ от Криста Волф“) и ас. Младен Влашки от „П. Хилендарски“ („За един възможен прочит на романа „Берлин — Александерплац“ на Алфред Дьоблин“) — анализираха проблематиката и структурата на два известни романа в съвременната немска литература.

Конференцията завърши със заседание по проблемите на теорията на литературата. Аспирантката от СУ „Кл. Охридски“ Ирен Александрова („Художественият субект и задачите на литературната психология“) изясни въпроса за психологията на твореца, отразена в художественото произведение. Ас. Маргарита Славова от ПУ „П. Хилендарски“ („Основни проблеми в поетиката на белетристиката за деца“) се спря на специфичните проблеми, които поставя детската литература. К. ф. н. Иван Младенов (Институт за литература) в доклада си „Лирическата неяснота“ изтъкна подтекстовия характер на съвременната поезия, проявил се за първи път в творчеството на модернистите. К. ф. н. Александър Панов от Института за литература („Лирическата миниатюра като тип и жанр“) разглежда съотношението между лирически тип и жанр в българската поезия от Възраждането до средата на 20-те години на XX в.

Изнесените доклади и състоялите се живи дискусии показваха многопосочните интереси на младите литературоведи, насочването им към неизследваните страни на литературната история и теория, способностите им за машабно и проблемно мислене. Конференцията разкри нови перспективи за засилване и обогатяване на творческите контакти между младите научни работници и постави въпроса за прерастването им в ежегодна национална младежка школа по литературознание.

Ралица Маркова

SOMMAIRE

À la veille du Trentième anniversaire du Plénum d'Avril du XIIIème Congrès du Parti Communiste Bulgare

Vassil Kolevski — La succession théorique de V. I. Lénine et les problèmes du réalisme socialiste	3
Mikhail Vassilev — La discussion d'Avril dans la presse sur le chemin de la littérature (suite)	18

Albert Benbassat — Le dialogue créateur Nicolas Vaptzarov — Anton Popov	29
Yordan Kaménov — Certaines caractéristiques de la personnalité de Nicolas Vaptzarov dans ses incarnations esthétiques	37

Dimitre Christov — Stoian Mikhailovski et sa place dans notre littérature nationale (Essai d'une lecture contemporaine)	47
Edwin Sougarev — Le Journal „Balgaria“ (Bulgarie) (1904—1909)	73
Dobri Vitchev (Berlin) — L'art comme une „joie particulière“ (Les Nouvelles de Yordan Yovkov)	93

Les rapports littéraires bulgaro-scandinaves et leurs influences réciproques

Ghéorgghi Dimov — Ivan Chichmanov parle de Georges Brandès et de Henrik Ibsen	106
Ivan Popivanov — Knut Hamsun et la littérature bulgare	113
Rosalia Likova — Ibsen et le symbolisme bulgare	118
Siméon Hadjikossev — Le poète bulgare Débélianov et Jakobsen	127

La pensée esthétique dans le monde

Borislav Philippov — Le „Mémoire non écrit“ et son auteur	132
Katia Man — Mes mémoires non écrits	132

Communications scientifiques

Ivan Sestrimski — L'écrivain populaire de la Renaissance bulgare Stéfan Zakhariev	149
Magdalena Baeva, Marguerita Doïrenska — Lettres d'Assène Razzve-tnikov adressées à son ami Karaliitchev	157

À travers la press étrangère

Lu dans les revues littéraires de l'URSSé, de l'Allemagne Démocratique Allemagne, de l'Allamagne Fédéral Allemagne et du Mexique	163
--	-----

Revue

Alexandre Kiosev — Le mythe, la littérature et le théoricien des lettres („Le mythe et la Litterature“ par Bogdan Bogdanov)	170
Ivan Mladenov — L'obscurité transparente („L' analyse de l'oeuvre littéraire“ par Nicola Gueorguiev)	175

Chronique

Katia Staneva — La conférence nationale scientifique à l'occasion du bi-cen-naire de la naissance de Néophyte Bozveli	178
Ralitz Markova — La troisième conférence nationale complexe scientifique sur les problèmes de la science littéraire	179

СП. „ЛИТЕРАТУРНА МИСЪЛ“ ПРИЕМА ЗА ПУБЛИКУВАНЕ СТАТИИ С ОБЕМ ДО 40 СТАНДАРТНИ МАШИНОПИСНИ СТРАНИЦИ. РЪКОПИСИ, НАДВИШАВАЩИ ТОЗИ РАЗМЕР, НЕ СЕ РАЗГЛЕЖДАТ ОТ РЕДКОЛЕГИЯТА. РЪКОПИСИ СЕ ПРИЕМАТ В ДВА МАШИНОПИСНИ ЕКЗЕМПЛЯРА (ИЛИ ОРИГИНАЛ И КСЕРОКОПИЕ)

Адрес на редакцията: сп. „Литературна мисъл“, ул. „Чапаев“ 52.
бл. 17. 1113 София, тел. 73-31 (вътр. 39-94)

Редакционен комитет

ПАНТЕЛЕЙ ЗАРЕВ — главен редактор

ГЕОРГИ ДИМОВ (зам. главен редактор), ГЕОРГИ ЦАНЕВ, ЕФРЕМ КАРАНФИЛОВ, ЗДРАВКО ПЕТРОВ,
МИЛЕНА ЦАНЕВА (зам. главен редактор), ПЕТЪР ДИНЕКОВ, ТОНЧО ЖЕЧЕВ

© Институт за литература
при БАН
1986
с/о Jusautor, Sofia

Технически редактор *К. Иванова*

Коректор *Д. Ставрева*

Дадена за набор на 27. XII. 1985 г.	Подписана за печат на 22. IV. 1986 г.	Формат 70/100/16
Печатни коли 11,25	Издателски коли 14,58	Тираж 1650
Годишен абонамент 12 лв.	Излязла от печат на 30 IV. 1986 г.	Изд. индекс 10548
		Отделна книжка 1,30 лв.

Печатница на Издателството на Българската академия на науките
1113 София ул. „Акад. Г. Бончев“ бл. 6 Поръчка 64